
Kurzus kódja(i): FLM- 101:3

Kurzus címe: Filmesztétikai alapfogalmak

Tanár neve: Bárdos Judit

Kurzus időpontja, helye: szerda 12:00-13:30 34-es terem

Kurzus típusa: Előadás

Kurzus leírása: A filmelméleti alapfogalmakat, a film formanyelvének néhány elemét és a filmtörténet néhány kiemelkedő irányzatát úgy ismertetem, hogy párhuzamosan haladunk mind a három szálon, minden órán.

A végén a három szál összefonódik, és komplex módon foglalom össze az elméleti, a filmnyelvi és a történeti aspektusokat.

Kurzus teljesítésének követelményei: zárthelyi, írásbeli vizsga

Kötelező / ajánlott filmek: filmrészleteket bemutatása az órán

-
- Kötelező / ajánlott irodalom:**
1. Balázs Béla: *A látható ember*. In: Balázs Béla: *A látható ember - A film szelleme* Gondolat, Budapest 1984.
 2. Szergej Eisenstein: „Montázs 1938” - „A hangosfilm jövője”, „A színes film”, In: Eisenstein: *Válogatott tanulmányok*, Áron Kiadó, Budapest 1998.
 3. André Bazin: „Korunk nyelve”, „A fénykép ontológiája”, „A filmnyelv fejlődése”, In: *Mi a film?* Osiris Kiadó, Budapest 1995.
 4. Részletek Arnold Hauser, Erwin Panofsky, Edgar Morin írásaiból, In: *Képkorszak*. Szöveggyűjtemény a Mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásához. Szerkesztette Gelencsér Gábor, Korona Kiadó, Budapest 1998.
 5. Egy esszé Walter Benjamintól, Susan Sontagtól, Pier Paolo Pasolinitól:
 - Walter Benjamin: „A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában”
In: Walter Benjamin: *Kommentár és prófécia*, Gondolat 1969.
 - Susan Sontag: „Persona”
In: Susan Sontag: *A pusztulás képei*, Európa, évszám nélkül
 - Pier Paolo Pasolini: „A költői film”
In: Pier Paolo Pasolini: *Eretnek empirizmus* Osiris 2007.
-

Ajánlott kézikönyvek a formanyelv tanulmányozásához:

Bíró Yvette: *A film formanyelve*, In: Bíró: *A hetedik művészet, A film drámaisága*, Századvég Kiadó, Budapest 1994.

Szabó Gábor: *Filmes könyv*, Ab Ovo 2002.

Duló Károly: *A néző filmje*, Gondolat Kiadó, Budapest 2006.

A kurzus leírása tizenkét órára lebontva:

1. A kép szerepe a kultúrában. Az őskori barlangfestmények, a perspektivikus ábrázolás a reneszánszban és azután. Bazin „a fénykép ontológiájáról”.
Lumière, Méliès. Két modell a film hőskorában.
2. A fénykép és a film feltalálásának szerepe a vizuális kultúrában. A film mint technikai művészet. A technikai sokszorosíthatóság problémája: Panofsky, Benjamin.
Az európai (francia, olasz, svéd, dán) némafilm kezdetei.
3. A keret. A filmkép kompozíciója. A látás pszichikai törvényszerűségei.
Az amerikai némafilm kezdetei: Griffith, Chaplin, Keaton.
4. A plánok. Balázs Béla filmesztétikája.
Irányzatok a német némafilmben.
5. Az idő- és téralkotás a filmben. Arnold Hauser. A kameraállások, a kameramozgások.
Irányzatok a francia némafilmben.
6. A montázs. Kulesov kísérletei, Eisenstein elmélete.
Irányzatok az orosz némafilmben.
7. A hangosfilm esztétikai problémái.
A beszéd, a zöreje, a zene szerepe a filmtörténet különböző korszakaiban.
8. A színes film esztétikai problémái. Valószerűség és stilizáció.
Példák a filmtörténet különböző korszakaiból.
9. Komplex téma 1: a montázs, történetileg és elméletileg összefoglalva.
A francia „költői realizmus”.
10. Komplex téma 2.: a képmélység esztétikai problémái. Bazin: „A filmnyelv fejlődése”.
A „valóságban hívők”. Welles.
Az olasz neorealizmus.
11. Komplex téma 3: A narráció. Lineáris, témavariációs és spirális (Susan Sontag).
12. A francia új hullám. A modernizmus.
A szerzői film és a „költői film”. Pasolini filmelmélete.